

Bachelor of Arts (B.A.) Part-I Semester-II Examination
PERSIAN
Compulsory
(Other Language)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80]

Note :- (1) All the **five** questions are compulsory.
 (2) Candidates have the option to write their answers either in English or Urdu or Persian, unless otherwise specified.

1. Attempt the following questions :- 16

(A) Account for the life and works of سید صدرالدین بلاغی.

OR

Give an account of the life and works of سعدی.

(B) Give an account of the life and works of اشرف الدین رشتی.

OR

Write a short note on Hadiqat-ul-Haqiqat of سنائی.

2. Translate any **one** of the following into English or Urdu :- 16

(الف) وبعد آنکہ شیرشاه بکوه بالنات رسید، آنجاقلعہ رہتاس بنا فرموده، وپناہی از شکر مغول برائی شکر ہند خیال کرده، و خواص خان را بہ جہت تعاقب نامزد ساختہ بازگشت۔ و در راہ شنید کہ خضرخان سرک نام سرداری در بنگالہ داعیہ فاسد در سردار اشتبہ سلوك بروش سلاطین می نماید۔ کہ شیرخان حرکت عنانی بدان جانب نمود۔ و خضرخان باستقبال او شفاقت مجبوں گشت۔ و شیرشاه ضبط آن ولایت نموده چندی از امرای معتبر جا گیر ساخت۔ و قاضی فضیلت قاضی شکر را کہ امم مسمی بقاضی فضیحت در میان عوام مشهور بود ناظم مصمات قلعہ رہتاس شرقی کردا نید۔

OR

(ب) شیرشاه جواب گفت کہ مرادرین وادی جای مضاائقہ نبود۔ اما شمارا برائی مصلحتی نگاہ داشتہ ام و آن این است کہ داعیہ دارم کہ در اندر فرست بعون ایز د تعالیٰ و تقدس عرصہ دلشاہی ہندوستان از خار غیر پاک ساختہ و چند قلعے کہ ماندہ عنقریب باندک تو جھی تیخیر کرده از کنار دریا شور گذشتہ با قزوں لباش کہ سد راہ جماعت حاج وزوار بیت الحرام

گشته بدعتی در دین قوم و ملت مستقیم محمدی صلی اللہ علیہ وسلم پیدا کرده محاربہ کنم و شمار از آنجا بوكال است و رسالت نزد سلطان روم فرستم۔

3. Answer the following questions.

(A) Translate the following into English or Urdu :—

12

(الف) موسیٰ از شنیدن آن سخن آثار پیروزی و کامیابی احساس کرد و گفت: مادر پی ہمان سرز میں رہسپاریم! اکنون بثبات تا آنجا برگردیم کہ در ہمانجا بے مقصود خواہیم رسید۔ پس بسوی مقصد رہسپار شدند، تا چون بکل گم شدن مانگی رسیدند۔ مردی لا غرایدا مرا دیدند کہ آثار نبوت در پیشمش نمودار بود و سیما لیش از ساحت و تقویٰ حکایت می کرد۔ مرد جامہ ای برو خود پیچیدہ و خواہید بود۔ پس چون موسیٰ با وسلام واد صورت ش را باز کرد و گفت: در سرز میں تو صلح و سلام و جود ندارد، تو کیستی؟ گفت: نام من موسیٰ است۔ گفت: موسیٰ پیغمبر بنی اسرائیل؟ گفت: بلی۔ امما کی ترا از حال من باخبر ساخته؟ گفت: ہماں کہ ترا نزد من فرستادہ۔

(ب) حکمت: دشمن ضعیف کہ در طاعت آید و دوستی نماید مقصود وی جزاں نیست کہ دشمن قوی گردد۔ گفتہ اند بردوستی دوستان اعتماد نیست تا ب تملق دشمنان چہ رسد۔ وھر کہ دشمن کو چک راحقیر شارد بدان ماند کہ آتش اندک راحصل می گزارد۔ قطعہ

امروز بکش چون می توان کشت
کہ آتش چون بلند شد جہان سوخت
دشمن کہ بہ تیری توان دوخت
مگذار کہ زہ کند کمان را

OR

(ج) شکست و اسارت ذوق فرعون را از مبارزہ ابرهه باز نداشت، و چند بار از چند جانب بر ابرهه چجوم بر دند، ولی ہمہ شکست خوردند، و ہھر بیت رفتند۔ ابرهه کہ از پیروزی بر دشمنان و شکست ایشان مست غور شدہ، و ہمہ قبائل عرب را زیر یوغ فرمان کشیدہ بود بجانب مکہ پیش راند۔ و قبائل عرب چون تاب سیزہ و مقاومت با اونیا و دند از راه تو اض و تملق نہایند گان نزد او فرستادند۔ و را ہنمایان بسوی اوا عزام کر دند، تا اور ایمکہ و در جرایی مقصدش رهبری کنند۔ از جملہ را ہنمایان ابرهه یکی ”ابور غال“ بود کہ در مکبیش روان شد، تا اور ابرسز میں ”معجم“ وارد ساخت۔

(د) حکمت: مشک آنست کہ خود بویدن کہ عطار بگوید۔ دانا چون طبلہ عطار است خاموش و ہنرمندی۔ و نادان چون طبل غازی بلند آواز و میان تھی۔ قطعہ

عالیم اندر میانہ جھال
مشنی گفتہ اند صد یقان
شاهدی در میان کوران سست
مصحفی در کنشت زند یقان

(B) Translate the following passage into Persian :—

4

Khwaja Hafiz is a great poet of Persian language. He was born in Shiraz. During his time he was very popular in Hindustan. It is said

that he was invited to Bengal . But due to some reasons he could not visit Bengal. It is said that Hafiz never went out of shiraz. Hafiz has composed beautiful Ghazals in Persian. Infact, he is known as poet of Ghazal.

OR

عہد شاہ جہانی میں جن ہندو مورخین نے شہرت حاصل کی ان میں لالہ بھگوان داس کا نام حرف زرین سے لکھنے کے لائق ہے۔ لیکن تاریخ کی یہ ستم ظریفی ہے کہ اس نامور مورخ کے حالات زندگی لکھنے کی کسی نے زحمت گوارا نہیں کی۔ خود مصنف نے بھی اپنے حالات نہیں لکھے۔ بس ہمیں اتنا معلوم ہے کہ ان کا نام بھگونت داس یا بھگوان داس تھا۔ اور وہ شاہ جہاں کے درباری مشیوں میں سے تھے۔

4. Answer the following questions.

(A) Explain the following :-

12

(الف) مردمان راز بھر دیں پیل

آرزو خاست ز آنچنان تہویل

چند کورا ز میان آن کوران

بر پیل آمد نداز آن غوران

هر کی رہمس ھمہ عضوی

اطلاع اوفقاد بر جزوی

(ب) افسوس کہ اسلام شدہ از حمہ جانب۔ پامال اجانب

مشروطہ ایران شدہ تاریخ زمیں وای۔ ایوای وطن وای

تھانہ ھمیں گشت وطن ضایع و بدنا م۔ گمنام شد اسلام

OR

(ج)

میر چون جفت دین وداد بود

خلق را دل ز عدل شاد بود

ور بود رای او سوی بیداد

ملک خود داد سر بسر بر باد

نیک باشی ز در درستی

ور بدی جملہ عہد بشکستی

(و) در پیکر مخلعت موزون رسماً کو.
 گوش شنوا کو
 در خانه همسایه عروی است آملا
 به بارک اللہ
 آن شاخ نباتی که شود قسمت ما کو
 گوش شنوا کو

(B) Define any **two** of the following and give example in Persian :—

4

۱- زمانه حال ۲- امر ۳- مضارع ۴- زمانه مستقبل

5. Answer the following questions :—

16

- (i) Name the birth place of سید صدر الدین بلاغی and write the name of one of his famous books.
- (ii) What did Sher Shah do with the ancient city of قوچ ؟
- (iii) Name the book from which chapter موسی و حضرت has been taken?
- (iv) Name the native place of اشرف الدین رشتی and also write the year in which he died.

☆☆☆☆☆